

Umetnost

14. januara 1871 [Skrivnosti življenja](#)

V predhodnem sestavku imate govorico, kot sredstvo sporočila, in besedo duhovno razloženi in razgrnjeni pred vami. Sedaj se bomo obrnili k umetnosti ali potrebi, ki je vrojena vsem človeškim bitjem, da izražajo svoje misli in predstave v obliki ali sliki.

Tukaj moramo izključiti živali, kajti katerokoli »umetnino« že naredijo, je to določeno z naravo njihovega lastnega jaza in služi zgolj njihovem ohranjanju in razmnoževanju, in zaradi tega živali svoja umetniška dela izvajajo le nagonsko in brez predhodnega razmišljanja, tako da pri njih ni možen niti napredek niti izboljšanje.

Umetnost ali potreba po podajanju videnega v znakih, slikah ali plastičnih (tridimenzionalnih) oblikah, je prav tako jezik duše. Umetnost je, kakor je bilo pravkar navedeno pri »govorici«, potreba po podajanju tega, kar je bilo videno. Edina razlika je v tem, da se pri govorici najbolj notranje stanje duše razkriva z artikuliranimi glasovi in zvoki, medtem ko je pri umetnosti kot govorici oblik in znakov, duša spodbujena, da ponovno ustvari svoje najljubše vtise v nespremenjeni obliki, znakih in slikah. Z oblačenjem v materialno obliko zagotovi stalno vrednost vtisom predmetov iz zunanjega sveta in ob pogledu na nje uživa, tako pa si lahko te vtise pogosteje obnavlja.

Potemtakem ta potreba temelji na spodbudi, da za stalno utrdi površen tok ali vsebino tistega, kar se je mislilo, govorilo ali videlo.

Vsi ljudje in vsa človeško-duhovna bitja tudi na vseh ostalih svetovih imajo to potrebo, ki je pri vas tako običajna. Umetnost živi vsepovsod vendar v različnih slogih, ki ustrezajo edinole duhovni stopnji tam živečih bitij, razkrivajoč njihov najbolj notranji značaj.

Tudi na vaši zemlji vidite, da celo najnižje, najbolj preproste ljudi razveseljuje, ko dajejo določenim prijetnim vtisom trajno vrednost z risanjem, barvanjem in izdelovanjem podob.

Vidite lahko, kako to oblikovanje stopnjevito narašča skupaj z duhovnim jazom ljudi in narodov. V začetku posnemajo tisto, kar vidijo v naravi; to postopoma olepšajo, idealizirajo in stilizirajo po svojem prepričanju, glede na svoje notranje pojmovanje kulture. Vzor ali ideal, ki ga zasledujejo, se izboljšuje ali olepšuje; bolj kot je človek poduhovljen, bolj plemenite so njegove predstave in v skladu s tem slike in predmeti, ki jih oblikuje po njih, ker želi svojim stvaritvam vsepovsod vtisniti pečat Božanskosti.

Umetnost ima svoja obdobja, tako kot tudi duhovno kulturno stanje ljudi. Gibljejo se navzgor ali navzdol, skupaj z njimi pa tudi njihova domišljija in njihov način dojemanja sveta v duhovnem smislu. Na vaši zemlji obstajajo narodi, ki so zavoljo njihove pretirane količine užitkov ali zaradi odklona od poti njihove usode, padli iz velikih višav duhovne kulture na najnižjo kulturno raven, njihova umetnost in njihova duhovna zapuščina pa je skupaj z njimi izginila. Njihove predstave vsebujejo samo različice duhovne filozofije. To velja tudi za upodabljanje videnega v umišljenih popačenih

slikah narave, v katerih ne moremo več najti ničesar, kar bi bilo podobno duhovni idealizaciji.

Govorico, to površno podajanje občutenega in doživetega, želimo trajno ohraniti zase in za druge. Na ta način je nastal pisani ali slikovni jezik, kjer naj bi določeni znaki ali slike izražali pojme, ki ustrezajo njihovi obliki.

V skladu s stopnjo kulture ljudi, je tudi ta potreba, gojena že od pradavnih časov, doživljala spremembe. Začenši s hieroglifi in na koncu s pisavo znakov in njenim razmnoževanjem, tiskom, je bilo ohranjanje govornih besed in misli olajšano, ustvarjena pa je bila javna dobrina za vse iz tistega, kar je bilo nekoč privilegij samo nekaterih posameznikov. (Sem spada tudi »stenografija«. Ur.)

Potemtakem umetnost v njenem najvišjem smislu ni nič drugega, kot udejanjanje duhovnih predstav duše kjer ta, presunjena s sočutjem, želi drugim posredovati to, kar čuti in misli. Kajti čuti potrebo, da to materialno ustvari v prepričanju, da bo naredilo enak, ali vsaj podoben vtis na druge. Na ta način, v občudovanju drugih, dvojno užije svoje lastno, ko vidi, da le-to odseva nazaj.

Tako je umetnost združevalna vez med ljudmi in narodi. Kot tretje umetnost združuje srca, ki bi drugače šla brezbrizno drug mimo drugega. Tesno povezovanje ustvarjalne umetnosti je, podobno kakor jezik, ki - če ni zapisan z znaki - le bežno ogreje srca, jih privlači bližje skupaj in jih na takšen način ponovno skupno vodi k višji duhovni stopnji in s tem bližje k Meni, v materialnem smislu to, kar je jezik v duhovnem.

Brez nje bi bil svet občutno bolj reven, preko nje pa plodovita misel, obdarjena in izpolnjena z velikimi zamislimi, nudi svojim bližjim užitek, za katere ti sploh niso vedeli, da obstajajo, jim predstavi lepši, vzvišenejši svet in jim v popolnem posnetku narave pokaže duhovno, katero sem Jaz položil v vse, kar pa vseeno ni dano vsakomur najti.

Medtem ko govorna beseda izveni v zraku, puščajoč samo celoten vtis vsega tega, o čemer je bilo govora, ter vzbuja druge misli in nize idej, je podoba, ki jo duša obdrži, eden izmed Mojih stvaritvenih proizvodov, ali upodobljen trenutek iz duhovnega življenja človeka, trajna spodbuda. Ko je človeško bitje popolnoma poglobljeno v to, se lahko ponovno nauči ljubiti in častiti Stvarnika in Očeta, Ga prepoznavati v naravi in njenih oblikah. Tukaj govorim zgolj o umetnosti v najplemenitejšem smislu, neupoštevaje zlorabe, kjer se ta Božanski dar, domišljija in predstavna moč ter dar upodobitve, uporablja na človeka nedostojen način, v popolnoma drugačne namene.

Na ta način umetnost živi naprej duhovno ter vedno poučuje, podobno kot pisana beseda. Čeprav jo mnogi ne razumejo, je njena spodbuda dejavna v vsakem gledalcu

in različna v skladu z njegovim duhovnim napredkom.

Tako kot pri vas, se umetnost goji na vseh svetovih, uporablja se v domačem življenju in v templjih, hišah molitve in prebivališčih, da bi kot pri vas izrazila predstave, ki jih imajo ta človeška bitja o svojem Bogu in Stvarniku, dopuščajoč duhovnosti ali materialnosti, da prevlada v domačem življenju.

Iz načina, kako se pri vas umetnost goji iz ljubezni, lahko vsepovsod ocenite duhovno stopnjo človeškega bitja teh svetov (in koristnost grafologije v danih primerih. Ur.).

Tako kot je pri govorniki besedi duhovno površno posredovano nekomu drugemu in pri njem naleti na odmev, je tako tudi z umetnostjo, kjer prav tako način, kaj je bilo ustvarjeno in kako ocenjujejo drugi, predstavlja primerno merilo duhovne stopnje ljudi.

Vsepovsod je duh povezujoča vez med človeškimi bitji, duhovi in Menoj.

Jezik na splošno uči s predstavami in zamislili položenimi v besede in stavke, umetnost pa z mislimi uresničenih v barvah, oblikah in znakih. Tako to udejanjanje misli, kot lestvica med izdelovalcem in gledalcem, med ustvarjalno dejavnim in med tistim, ki se poučuje o nečem večjem, združuje človeštvo z Menoj in Mojim duhovnim kraljestvom, pri čemer eden daje, drugi prejema.

Prvi se je med svojo ustvarjalno dejavnostjo vzdignil k Meni in Mojemu kraljestvu; drugi pa opazujoč ustvarjeno, skozi materijo občuti osnovno idejo umetnika. To ga kakor magnet silno privlači v drugačno področje miselnih kombinacij, ki izvorno niso njegove, ter mu dopuščajo občutiti, kaj drugi ima in česa mu manjka, in tako vzpodbuja njegovo lastno dušo, da pleza na goro navdiha. Tamkaj narava, izraz Moje ljubezni do vsega ustvarjenega, utelešena v čudovite tvorbe, nenehno kliče: »Pridite vsi, ki ste obteženi, da vas Jaz osvežim!« Ob opazovanju naravnih prizorov, lepe človeške podobe, velikega plemenitega dejanja, opazovalec povsod naleti na uresničitev reka, ki mu ga ob slehernem prehodu kliče vsaka majhna cvetlica: »Globoko vsrkaj ljubezen svojega Stvarnika in Očeta, ki jo je razlil vsepovsod, da bi ti z vsakim vdihom pokazal, kako plehke so radosti sveta in kako malo je potrebno, da si srečen in zadovoljen!«

Ko opazovalec lahko iz opazovane slike osebe razbere vse duhovne lastnosti, ki bi jih človek, kot duhovna podoba svojega Stvarnika moral imeti, a jih na žalost nima, ko tamkaj sam spozna vzvišenost zamisli človeške oblike v duhovnem pogledu, hkrati pa si ga zamišlja z vsemi njegovimi tegobami ter slabostmi in si ne more pomagati, da ne bi priznal, kako daleč je sam od tega človeškega ideala, potem pa spozna, da ga kljub vsem njegovim napakam mogočna roka njegovega Stvarnika in Očeta dnevno

obliva z nezasluženo milostjo, tedaj mora vzklikniti: »Kaj sem jaz, o Gospod, da se me tako ljubeče spominjaš!«

Tako, in na mnoge druge načine, vzbuja plemenito čista upodablajoča umetnost v opazovalcu občutke in predstave, ki ostajajo večni opominjevalci k napredku in večni spodbujevalci k navdušenju, da ne popustimo, da stremimo po stanju, kjer naj bi, tako kot v umetniku kot lasten duhovni proizvod nekega lepšega življenja, takšni občutki nekoč postali splošna lastnina vseh; in kjer je na koncu, bodisi v jeziku z artikuliranimi glasovi ali v ujetih oblikah, vsepovsod vidna duhovna nit, ki komaj opazno, kakor na povodcu vsakogar vodi naprej po duhovni lestvici. Tam bodo od sveta do sveta in od sonca do sonca ugledali jezik in umetnost celo bolj prefinjena, popolna in vedno bolj in bolj poduhovljena ter vedno bolj približujoča se Meni. Nazadnje, v duhovnem nebeškem Kraljestvu, jim bom Jaz kot središče, kot »Beseda« in Pravzor, kot Človek, dovolil, da se ponovno v največji blaženosti radostijo poduhovljenih vtisov, ki so jih občutili, ko so poslušali zanosne govore ali ob razmišljanju ob vzvišeni sliki, kot podobe Mojega večnega stvarstva!

Na tak način umetnost, kot duhovni upodobitelj Mojih velikih zamisli v stvarstvu, privlači duše k Meni in tisto, kar jezik navdihuje, umetnost slikovito zajame. Da popolnimo to trojico, se navsezadnje iz neizrekljivih zvokov in čustev izoblikuje glasba. In tako napredujemo do zadnje izmed teh treh, kjer vam bo pokazano, kje se le-ta konča, kako se je začela in na koncu, kako vse skupaj duhovno združeno predstavlja Mene, Moje materialno in Moje duhovno stvarstvo v eni sliki, se pravi v Meni Samem kot »Beseda«, »Oblika« in »Zvok«. Amen.

[Gottfried Mayerhoffer](#)